

TROŠKŪNŲ KAZIO INČIŪROS GIMNAZIJOS PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Troškūnų Kazio Inčiūros gimnazijos (toliau – Mokykla) pedagogų etikos kodeksas (toliau – Etikos kodeksas) apibrėžia pagrindinius mokyklos pedagoginių darbuotojų profesinės etikos reikalavimus ir įsipareigojimus.

2. Etikos kodeksas papildo pedagogų teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos Lietuvos Respublikos Švietimo įstatyme, Mokyklos nuostatuose, vidaus tvarkos taisyklėse ir kituose teisės aktuose.

3. Etikos kodekso paskirtis – padėti pedagogams vadovaujantis pagarbos, teisingumo, žmogaus teisių pripažinimo, atsakomybės, sąžiningumo, atidos ir solidarumo principais siekti etiško ir profesionalaus elgesio su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais) ir kolegomis.

II SKYRIUS

PAGRINDINĖS SĄVOKOS

4. **Etika** – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

5. **Moralė** – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

6. **Pedagogų etika** – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

7. **Etikos normų pažeidimas** – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų Etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

8. **Etikos problema** – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiantis etikos normas.

9. **Etiškas sprendimas** – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertyboms neprieštaraujantis sprendimas.

10. **Interesų konfliktas** – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais.

11. **Privatus darbuotojo interesas** – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas.

12. **Viešieji visuomenės (valstybės) interesai** – visuomenės (valstybės) suinteresuotumas. Visuomenė tikisi, kad darbuotojas į darbą žiūrės kaip į pašaukimą.

13. **Kompetencija** – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

14. **Vertybė** – idėjos ir įsitikinimai formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

15. **Tolerancija** – pakantus kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo gerbimas.

III SKYRIUS

TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

16. Etikos kodekso tikslas – nubrėžti tolerancijos ribas Mokyklos narių tarpusavio santykiuose, išryškinti pedagogų etikos požiūriu vengtiną elgesį.

17. Etikos kodekso uždaviniai:

17.1. esamiems ir naujai priimtiems pedagogams padėti geriau suprasti, palaikyti ir puoselėti svarbiausias akademinės srities vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę, mokslinę bei pilietinę atsakomybę;

17.2. padėti Mokyklos pedagogams vertinti ir spręsti konkrečius etinio pobūdžio klausimus;

17.3. skatinti pedagogų suvokimą, jog etinis aspektas svarbi bet kurios veiklos sprendimo dalis;

17.4. didinti visuomenės pasitikėjimą Mokyklos veikla;

17.5. taikyti neetiško elgesio prevenciją.

IV SKYRIUS

PAGRINDINIAI PEDAGOGŲ ELGESIO IR VEIKLOS PRINCIPAI

18. Pedagogai savo veikloje vadovaujasi šiais pagrindiniais elgesio ir veiklos principais:

18.1. pagarbos;

- 18.2. teisingumo;
- 18.3. žmogaus teisių pripažinimo;
- 18.4. atsakomybės;
- 18.5. sąžiningumo;
- 18.6. atidos ir solidarumo.

19. Pagarbos principas. Vadovaudamasis šiuo principu pedagogas pripažįsta, kad bendravimas su vaikais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais šeimos ir įstaigos bendruomenės nariais grindžiamas asmens orumo ir nelygstamos vertės pripažinimu bei pasitikėjimu, taip kuriant saugią, atvirą, savivertę ir kūrybiškumą skatinančią atmosferą.

20. Teisingumo principas. Vadovaudamasis šiuo principu pedagogas pripažįsta vaikų ugdymosi poreikių įvairovę, atsižvelgia į kiekvieno vaiko socialinės, kultūrinės aplinkos ypatumus ir yra nešališkas vertindamas kiekvieno vaiko pasiekimus ir pažangą, ugdymosi poreikius, vaikų ar jų grupių dalyvavimą bendruomenės gyvenime, spręsdamas konfliktus.

21. Žmogaus teisių pripažinimo principas. Vadovaudamasis šiuo principu pedagogas nepažeidžia vaiko teisių ir teisėtų interesų, vadovaujasi lygiateisiškumo ir nediskriminavimo nuostatomis ir siekia, kad socialiniai, rasiniai, kalbiniai, religiniai arba kiti veiksniai nedarytų įtakos jo elgesiui profesinėje veikloje.

22. Atsakomybės principas. Vadovaudamasis atsakomybės principu pedagogas veikia kaip profesionalas, nuolat tobulina savo profesines kompetencijas, reikalingas siekiant kokybiškai atlikti pedagoginį darbą – ugdyti remiantis kiekvieno vaiko gebėjimais, ugdymosi poreikiais ir polinkiais.

23. Sąžiningumo principas. Vadovaudamasis sąžiningumo principu pedagogas teikia teisingą informaciją apie savo patirtį, profesinę padėtį ir kompetenciją, savo profesinėje veikloje sąžiningai naudoja išteklius, vadovaujasi Mokyklos vidaus tvarkos taisyklėmis, nepiktinaudžiauja nei savo padėtimi, nei vaiko (vaikų) pasitikėjimu, jų nenaudoja asmeninės naudos tikslais.

24. Atidos ir solidarumo principas. Vadovaudamasis atidos ir solidarumo principu, žmogiško solidarumo nuostatomis pedagogas bendrauja su vaikais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais vaiko šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene siekdamas geros vaikų savijautos, savo empatija ir veiksmais įrodydamas suprantąs vaiko (vaikų) emocinę būseną.

25. Laikytis Etikos kodekso reikalavimų – asmeninis pedagogo, siekiančio tinkamai ir kokybiškai atlikti savo pareigas, didinti profesijos prestižą ir pasitikėjimą šalies švietimo sistema, įsipareigojimas ir garbės reikalas, o jų pažeidimas užtraukia atsakomybę, numatytą Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose pedagogų veiklą. Svarstant atsakomybę už Etikos kodekso reikalavimų pažeidimą išnagrinėjama ir įvertinama įstaigos, kurioje pedagogas dirba, savivaldos institucijų ir įstaigos vadovo sudarytos etikos komisijos nuomonė.

26. Pedagogai įsipareigoja:

26.1 vadovautis išvardintais principais;

26.2. aktyviai palaikyti Mokyklos siekius, garbingai atstovauti Mokyklai, etiškai elgtis Mokykloje ir už jos ribų, tinkamai reprezentuoti jos vardą Lietuvoje ir užsienyje;

26.3. puoselėti pagarbius savitarpio santykius su kiekvienu Mokyklos bendruomenės nariu: mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), pedagogais, kitais darbuotojais;

26.4. konfliktinėse situacijose išklausti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo.

27. Pedagogai turi būti atsakingi už sklandų Mokyklos darbą, savo veikloje vadovaujasi bendruomenės interesais, vengia viešųjų ir privačių interesų konflikto.

28. Gerbti ir aktyviai prisidėti, puoselėjant esamas ir kuriant naujas bendruomenės tradicijas.

29. Pedagogo etiką pažeidžia:

29.1. nepagarbus atsiliepimas apie kolegų profesinę veiklą, pedagoginius gebėjimus, asmenines savybes, smulkmeniški konfliktai bei intrigos;

29.2. nepakantumas kitokiai mokinių ar kolegų nuomonei bei argumentuotai kritikai;

29.3. viešai aptarinėjama, skelbiama konfidenciali asmeninio pobūdžio informacija apie mokinius, jų tėvus (globėjus, rūpintojus), pedagogus ir kitus darbuotojus;

29.4. neigiamų emocijų nevaldymas bendraujant su kitais bendruomenės nariais.

V SKYRIUS

KODEKSO PRIĖMIMAS, VYKDYMAS IR PAŽEIDIMŲ NAGRINĖJIMO TVARKA

30. Būtina Etikos kodekso priėmimo sąlyga – viešas pritarimas.

31. Mokyklos pedagogų bendruomenė įsipareigoja gerbti Etikos kodekso nuostatas ir rūpintis jo veiksmingumu.

32. Etikos kodekso vykdymo priežiūrą atlieka sudaryta direktoriaus įsakymu sudaryta etikos komisija, susidedanti iš 5 pedagogų, renkama dvejimems metams Mokytojų tarybos posėdyje.

33. Pedagogų etikos komisija savo darbą atlieka vadovaudamasi patvirtintu pedagogų etikos kodeksu.

34. Mokyklos etikos komisijos nariai, vadovaudamiesi atsakomybe, viešumu, turi teisingai nagrinėti prašymus, skundus, pareiškimus, neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo, savo įgaliojimus naudoti, priimant nešališkus sprendimus, nesinaudoti tarnybine padėtimi.

35. Pedagogų etikos komisija, spręsdama konkrečius pareiškimus dėl etiškai nederamo elgesio, mokytojų etikos kodekso nenumatytais atvejais turi spręsti, ar konkretus poelgis suderinamas su mokytojo etikos kodekso pripažintomis pamatinėmis etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.

36. Prašymai dėl etikos pažeidimų įteikiami Etikos komisijos pirmininkui raštu. Priimami svarstyti tik aiškiai motyvuoti prašymai. Anoniminiai prašymai nesvarstomi.

37. Pažeidimai, dėl kurių kreipiamasi į Komisiją, turi būti įvykę ne anksčiau negu prieš 14 kalendorinių dienų.

38. Bendruomenės narys, dėl kurio gautas prašymas, yra raštiškai informuojamas apie jo turinį ir pateikia raštu paaiškinimą per 3 darbo dienas nuo informavimo dienos.

39. Etikos komisija privalo išnagrinėti gautą prašymą, priimti sprendimą ir raštu atsakyti prašymą pateikusiam ar suinteresuotam asmeniui ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos. Etikos komisija prašymo išnagrinėjimo terminą gali pratęsti motyvuotu sprendimu.

40. Bendruomenės narys turi teisę dalyvauti Etikos komisijos posėdyje, kuriame svarstomas su juo susijęs prašymas.

41. Etikos komisijos nariai privalo laikytis konfidencialumo ir neskleisti informacijos, kol atliekamas tyrimas.

42. Etikos komisijos sprendimai priimami paprasta balsų dauguma.

43. Komisija, nusprendusi, kad svarstyto asmens elgesys pažeidė Etikos kodeksą, atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį ir laipsnį, turi teisę tokį pažeidimą laikyti darbo pareigų pažeidimu ir taikyti tokias priemones, sankcijos už pedagogų etikos pažeidimus, skiriamos atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą – moralinio poveikio priemone. Sankcija galioja 1 metus.

44. Gali būti taikomos šios priemonės, sankcijos:

44.1. taikyti moralinio poveikio priemones (pvz.: pokalbis, žodinė pastaba);

44.2. pareikalauti iš bendruomenės nario rašytinio paaiškinimo;

44.3. įspėjimas;

44.4. viešo atsiprašymo siūlymas;

44.5. suteiktos kvalifikacinės kategorijos atšaukimas;

44.6. raštu įspėti bendruomenės narį apie darbo pareigų pažeidimą, nurodant pakartotinio pažeidimo pasekmes, vadovaujantis DK 58 str. 2 dalimi.

45. Etikos komisijos nutarimai yra rekomendacinio pobūdžio Mokyklos direktoriui, skiriant pedagogui nuobaudą, priimant sprendimą dėl skyrimo į aukštesnes pareigas, atestuojant aukštesnei kvalifikacinei kategorijai bei kitais atvejais.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

40. Etikos kodeksas ir jo pakeitimai tvirtinami direktoriaus įsakymu.

41. Kiekvienas pedagogas privalo savo veikloje vadovautis Etikos kodeksu.

42. Etikos kodekso pažeidimas laikomas Darbo tvarkos taisyklių pažeidimu.

43. Mokyklos Etikos kodeksas, priimtas kaip Mokyklos bendruomenės susitarimas dėl tam tikrų vertybinių, elgesio nuostatų turi palaikyti etinį susirūpinimą, skatinti svarstyti, diskutuoti etinius klausimus ir jų sprendimo būdus, kaip įsipareigojimas, o ne įpareigojimas.

44. Mokyklos Etikos kodeksas skelbiamas viešai interneto puslapyje <https://troskunai.anyksčiai.lm.lt> .
